

In elk nummer van dit jubileumjaar publiceren we een interview met iemand uit een steeds wisselende doelgroep binnen het vakgebied. Centraal staat de vraag hoe die persoon op de hoogte blijft van de vak kennis, nodig voor haar of zijn werk. Het spits wordt afgebeten door Martien Hontelez, werkzaam binnen het onderwijs.

Jubileum-interview Martien Hontelez:

“Werkgevers moeten zich realiseren dat ze invloed kunnen uitoefenen op ons programma”

Martien Hontelez

Zo'n twaalf jaar geleden begon Martien Hontelez zijn loopbaan bij MBCS Velp (zie kader 1) als docent bosbouw. In de loop der tijd is hij zich steeds meer bezig gaan houden met management en steeds minder les gaan geven. Nu is hij afdelingshoofd van de Middenkaderopleidingen. In zijn dagelijkse werk houdt hij zich voornamelijk bezig met personeel en management, zowel binnen het onderwijs als binnen de MBCS.

“De opleiding is nog steeds een praktijkgerichte, maar vroeger

ontbrak er een stukje zelfontwikkeling en communicatie aan”, vertelt Martien. “En voor een boswachter, opzichter of voorman is communicatie een belangrijk onderdeel. Communiceren, het omgaan met anderen, is niet iets wat je zomaar kunt, dat moet je ontwikkelen.” Vandaar dat het aspect van communicatieve vaardigheden de afgelopen jaren een steeds belangrijker plaats binnen het onderwijs heeft gekregen.

Onderwijs en het bedrijfsleven

Op de vraag hoe de sector adviescommissie, die de school vanuit de praktijk zou moeten adviseren, bij de MBCS functioneert, antwoordt Martien Hontelez: “Er is een sector adviescommissie, maar die geeft adviezen aan Aequor, het Landelijk Orgaan Beroepsopleidingen voor de agrarische sector. Aequor stelt namens de minister de eindtermen van de opleidingen vast. Wat wij wel hebben is zitting in de onderwijscommissie van het Boschap, als adviseur. Deze commissie is wel actief”, vertelt hij. “Zeker in de tijd dat de overheid van plan was het bosbouwdiploma af te voeren. Uiteindelijk is het gelukt om na twee jaar het diploma weer terug te krijgen”.

De commissie heeft echter geen invloed op het onderwijsprogramma. Dat vindt Martien jammer, want als het aan hem ligt, mag het bedrijfsleven best invloed uitoefenen op het programma.

“Dat is een punt dat wij binnen de MBCS heel erg zouden willen versterken. Vorig jaar hebben we bij de studierichting Land, water en natuur (zie kader 2) de Academie voor Ruimtelijke Inrichting opgezet, een specialisatie op het eindexamen”, vertelt Martien. “De Academie was opgezet met 6 à 7 grote ondernemers in de weg- en waterbouw. Er kwam gericht overleg aan te pas over de invulling van de opleiding. Op die manier konden deze ondernemers zich garant stellen voor voldoende stageplaatsen en wij konden voldoende deelnemers leveren. Je zou het kunnen zien als een soort keurstempel.”

Meer feedback

“Volgend op de ideeën achter die Academie voor Ruimtelijke Inrichting, lopen we nu rond met de gedachte 'hoe kunnen we werkgevers in bos- en natuurbeheer interesseren in onze opleiding'. En dan op een zodanige wijze dat zij zich kunnen verzekeren van de inhoud van de studie en wij ons kunnen verzekeren

Communicatieve vaardigheden zijn belangrijk onderdeel in de lessen geworden

van een goede samenwerking, bijvoorbeeld door het vakinhoudelijk meedenken en het leveren van gastdocenten."

Op dit moment wordt iedere student verplicht een afstudeerproject te maken. Het project wordt beoordeeld door een docent van de MBCS en een gecommitteerde uit de sector. "Op die manier krijgen we natuurlijk feedback uit de sector op ons eindniveau, en dat voedt ons. Maar niet voldoende. Eigenlijk moeten we weer naar de situatie waarin werkgevers nauwer betrokken zijn met de inhoud van de opleiding. Misschien moeten de bedrijven zich realiseren dat ze wel degelijk invloed op ons programma kunnen uitoefenen. Natuurlijk is de inhoud van het onderwijs wettelijk geregeld", vervolgt Martien, "evenals de eindtermen. Maar dat is een rekbaar begrip en uiteindelijk leggen we de accenten zelf. In ruil voor invloed op ons programma kunnen wij daar dan legitimering terug vragen".

Door betrokken te blijven bij de sector, blijft het onderwijs actueel

Stageplaatsen en werkgelegenheid

Ondanks het feit dat alle 1°-jaars zes weken op stage gaan, alle 2°-jaars een stage kennen van 10 weken en in de bovenbouw een stage van 16 weken verplicht is, is het vinden van stageplaatsen nog nooit een probleem geweest. Aan de bedrijven die stageplaatsen leveren worden eisen ge-

steld. Zij moeten zijn goedgekeurd door het landelijke orgaan beroepsopleidingen Aequor, dat hiervoor een speciaal systeem heeft ontwikkeld. "Bedrijven moeten de stagiaires onder andere een praktijk-leerplek bieden, de student moet voldoende vanuit het bedrijf begeleid worden en er moet binnen het bedrijf aandacht zijn voor Arbo en veiligheid. Het is zeker niet zo dat bedrijven stagiaires 'inhuren' als goedkope arbeidskrachten."

"Eén van de meest gestelde vragen tijdens onze open dagen is of er voldoende werk is", vervolgt Martien Hontelez. "In zijn algemeenheid kun je zeggen dat er wel zicht is op een baan, maar de werkgelegenheid in de sector is sterk afhankelijk van subsidies, van de politiek dus."

Actualisering

"Het spreek voor zich dat actualiteiten in het onderwijs meegenomen worden. Als je kijkt naar het dagonderwijs dan kun je zonder

meer stellen dat we de afgelopen jaren daar erg in gegroeid zijn als school. Maar het hoogst scoren we met de actualiteit met onze cursussen", aldus Martien. "Want hoewel veel basale kennis niet verandert, verandert het totaalpakket wel. Bedrijven en organisaties willen hun mensen actueel en bij de les houden, en dat lukt mede door onze cursussen." "Studenten bos- en natuurbeheer ontvangen een gratis abonnement op het NBT. Soms worden artikelen daaruit gebruikt in het onderwijs, maar we moeten toch constateren dat veelal de leesbaarheid voor onze studenten te wensen over laat. Wat dat betreft is het Vakblad Natuurbeheer belangrijker."

De hamvraag

Op de hamvraag 'hoe houd je je vakkennis op peil?' blijft het even stil. "Nogal ongestructureerd, vrees ik. Dat zijn echte toevallstreffers: een symposium hier, en een boek of een artikel daar. Een beetje 'hap-snap'," aldus Martien. "Daarnaast heb ik uiteraard abonnementen op vaktijdschriften zoals bijvoorbeeld 'Onderwijsmanagement'."

"Een paar jaar geleden heb ik voor mezelf de knoop doorgehakt om mijn kennis op bosbouwkundig gebied niet meer op peil te houden. Maar ik zorg ervoor en weet dat de docenten bosbouw dat hier wel doen door o.a. stagebezoeken en bijeenkomsten van

Kader 1. MBSC Velp

Helicon Opleidingen MBCS (Voorheen Middelbare Bosbouw en Cultuurtechnische School) Velp is al bijna 100 jaar de opleiding voor middenkaderfuncties in de groene ruimte. De school is aan het begin van de vorige eeuw opgericht door de Heidemij om voldoende gekwalificeerd personeel op leiden voor ontginning van woeste gronden. Tegenwoordig is het instituut uitgegroeid tot een moderne open onderwijsinstelling. Naast dagonderwijs wordt een groot aantal cursussen en opleidingen voor diverse organisaties en bedrijven verzorgd.

Kader 2. De studierichtingen en soorten opleiding

De studierichtingen:

- *Bos- en natuurbeheer*

Deze opleiding richt zich op het beheren van bossen en natuurgebieden.

- *Land, water en milieu*

Grofweg bestaat deze opleiding uit cultuurtechniek en milieutechniek.

- *Groen, natuur en landschap*

Met name gericht op het ecologisch groenbeheer in de stedelijke omgeving.

Soorten opleiding:

Alle opleidingen worden op MBO niveau III en IV aangeboden. (Uitzondering is de studierichting Groen, Natuur en landschap die alleen op niveau IV wordt gegeven.) De Vakopleiding (niveau III) is gericht op praktisch ingestelde mensen die in dit werkveld in de uitvoering willen werken. De Middenkaderopleiding (niveau IV) leidt op tot opzichter/uitvoerder die werkvoorbereiding en management van het uitvoerende werk voor zijn rekening neemt. Alle opleidingen kunnen zowel via de BOL (dagschool) als via BBL (leerlingstelsel) gevolgd worden.

Pro Silva. Wij hebben, zoals bekend is, het bestuur van Pro Silva hier naar de school getrokken en

dat is een hele goede manier om bij de sector betrokken te blijven".

BERICHT

Nieuwe voorzitter Platform Hout

Met ingang van 16 december 2002 is de heer Kees Faber benoemd tot de nieuwe voorzitter van het Platform Hout in Nederland. Hij volgt de heer Gerrit Braks op, die vanaf 2000 voorzitter was. Hij trad

reeds in het voorjaar van 2002 terug omdat hij het voorzitterschap van de Eerste Kamer op zich had genomen.

Kees Faber is algemeen directeur van de Faber Halbertsma Groep. Hij is meer dan veertig jaar actief in het hout en bekleedt diverse bestuursfuncties in de bos- en houtwereld.

Het Platform behartigt de belangen van het bedrijfsleven dat betrokken is bij de bos- en houtketen.